

Формування концепції національної системи виховання студентської молоді в Україні

О.М.КРАВЕЦЬ, А.С.ЧУМАК

Харківська національна академія міського господарства

Становлення української державності, інтеграція її у європейське і світове співтовариство, відмова від тоталітарних методів управління державою та побудова громадянського суспільства передбачають орієнтацію саме на Людину, націю, пріоритети духовної культури, визначають основні напрями реформування навчально-виховного процесу.

Сучасне виховання має забезпечувати залучення молоді до світової культури й загальнолюдських цінностей, спираючись за своїми формами й методами на народні традиції, кращі надбання національної та світової педагогіки в органічному поєднанні з процесом навчання, формуванням фахових знань та професійної відповідальності. Національна ідея, як стрижень системи виховання в Україні, відіграє роль об'єднуючого, консолідуючого фактора у суспільному розвитку, спрямованого на вироблення життєвої позиції людини, становлення її як особистості, як громадянина своєї держави незалежно від її етнічної приналежності.

Інтегруюча основа національної системи виховання – спільність історико-географічного походження, мови, культури і традицій, усвідомлення своєї приналежності до українського суспільства – визначає єдність поколінь минулих, сучасних і майбутніх, сприяє формуванню громадянина-патріота. Науково обґрунтоване, належним чином організоване виховання відображає духовний поступ народу, процес збереження й збагачення його культури. Соціальний характер національного виховання формує сім'я, найближче соціальне оточення (формальні й неформальні об'єднання, громадські організації, ЗМІ, заклади культури, релігійні об'єднання та ін.) та держава як координатор виховних зусиль усіх інституцій суспільства, забезпечення його єдності та пріоритету загальнодержавних інтересів.

Гуманістичний характер виховання передбачає побудову його змісту й форм на основі глибокого розуміння викладачем природи студентів, їх індивідуальних рис і можливостей, поваги до особистості індивіда, турботі про його гармонійний розвиток, встановлення взаємин співробітництва у навчально-виховному процесі, що зумовлює ставлення до кожного студента як до неповторної особистості, суб'єкта вільного розвитку, визнання його прав. Здійснення підготовки свідомих національної інтелігенції, сприяння оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти, при-

множення культурного потенціалу – як мета вищих навчальних закладів України в забезпеченні високої ефективності діяльності майбутніх спеціалістів може бути досягнута шляхом:

- виховання студентів у відповідності до основних принципів національного виховання (демократичності; гуманізації; єдності навчальної та виховної діяльності; послідовності, системності і наскрізності; диференціації та індивідуалізації виховного процесу; єдності теорії та практики; культуровідповідності та пріоритету правової свідомості);
- створення необхідних умов для вільного розвитку особистості студента, його мислення і загальної культури шляхом залучення до різноманітних видів творчої діяльності (науково-дослідної, громадської, оздоровчо-спортивної та ін.);
- збагачення естетичного досвіду шляхом участі студентів у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, ВНЗ, проведенні національних фестивалів, ярмарок, виставок;
- формування “Я”-концепції на основі самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, самовдосконалення, моральної самозавершеності;
- активізації діяльності наставників (кураторів) академічних груп;
- підвищення ефективності навчально-виховного процесу органами студентського самоврядування.